

I Linköping är alla delaktiga

**Linköpings funktionshinder-
politiska program**

Programmet gäller från den 24 januari 2017.

Innehåll

Förord	3
1 Inledning	4
2 FN:s konvention	5
3 I Linköping är alla delaktiga	6
4 Så ska kommunen göra för att följa programmet	11
5 Programmet ska kontrolleras	11
6 Viktiga lagar och regler	12
Bilaga 1	13

Förord

Det här programmet heter ”**I Linköping är alla delaktiga**”.

I programmet står det hur Linköpings kommun ska följa FN:s konvention om rättigheter för personer med funktions-nedsättning.

Linköpings kommun vill att du och alla andra som bor i kommunen ska kunna leva ett bra och självständigt liv. Det spelar inte någon roll att människor är olika.

Kommunens politiker och alla företag i kommunen ska följa programmet. Då blir det så bra som möjligt för dig som bor i Linköping.

Och genom att följa planen vill Linköpings kommun visa andra kommuner hur de hjälper människor att få bli sitt bästa jag.

Tack för hjälpen

Rådet för funktionshinder och delaktighet har hjälpt till att skriva det här programmet. Personer från olika funktionshinder-organisationer har också varit med.

Alla har gjort ett bra arbete.
Stort tack för er hjälp!

Daniel Andersson
Kommunal-råd

1 Inledning

Det här är ett funktions-hinder-politiskt program.

I programmet står det hur Linköpings kommun ska arbeta för att personer med funktions-nedsättning ska kunna vara med i samhället på lika villkor.

Alla nämnder, kommunala styrelser och bolag i Linköping ska följa programmet.

Linköpings kommun vill att människor som bor i Linköping ska kunna vara delaktiga i samhället.

Alla människor har samma värde

Alla människor har samma värde.
Alla ska få samma möjligheter oavsett

- Kön
- Ålder
- Hem-land
- Religion
- Kärlek
- Funktions-nedsättning

2 FN:s konvention

När vi i Linköpings kommun har skrivit det här programmet har vi följt det som står i FN:s konvention.

FN betyder Förenta Nationerna.

FN är en organisation för 193 länder i världen.

Inom FN ska länder komma överens om regler så att människor får leva i fred och frihet. Sådana regler kallas konventioner.

En ny konvention år 2006

År 2006 bestämde FN:s länder om en ny konvention om rättigheter för personer med funktions-nedsättning.

Den nya konventionen ska göra livet bättre för alla som har en funktions-nedsättning.

Sverige började följa konventionen år 2008.

Konventionen handlar om 4 saker:

1. **Jämlikhet och icke-diskriminering**
Det betyder att samhället ska behandla alla människor likadant.
2. **Miljö och omgivning ska vara tillgänglig**
Det betyder att gator, hus och allt runt omkring oss ska vara tillgängligt för alla.
Det ska till exempel finnas hissar i hus som har flera våningar.
3. **Rätt att få hjälpmedel och information**
Det betyder att alla människor ska få de hjälpmedel som de behöver och att kommuner och myndigheter ska informera på ett sätt som alla kan förstå.
4. **Möjligheter till stöd och personlig service**
Det betyder att alla som behöver stöd och hjälp i sitt liv ska få det.

3 I Linköping är alla delaktiga

Alla ska mötas på lika villkor

Alla människor ska få vara precis som de är och mötas av andra människor på ett bra sätt.

Funktions-nedsättningar är ofta osynliga. Det kan göra att människor missförstås.

Många människor med funktions-nedsättning är tyvärr med om att andra människor missförstår dem eller behandlar dem dåligt.

Linköpings kommun vill

- Linköpings kommun vill att de som jobbar inom kommunen ska lära sig mer om olika funktions-nedsättningar.
- Linköpings kommun vill att elever och barn i Linköpings skolor och förskolor ska lära sig mer om olika funktions-nedsättningar.

Information och kommunikation

All information och kommunikation från Linköpings kommun ska vara lätt att läsa, höra och förstå.

Vara med och bestämma

Alla människor ska kunna säga vad de tycker och delta i val. Alla ska också kunna vara politiker.

Kommunen ska lyssna och lära sig av funktions-hinder-organisationer och av Rådet för funktions-hinder och delaktighet.

I Linköping
är alla delaktiga

Linköpings kommun vill

- Linköpings kommun vill att alla ska kunna vara med och bestämma i kommunen.
- Linköpings kommun vill att alla ska kunna rösta i kommunens val.
- Linköpings kommun vill hitta sätt att lära sig mer av personer med funktions-nedsättning.
- Linköpings kommun vill bli bättre på att använda till exempel film, ljud eller bilder för att informera om alla människors rättigheter och möjligheter.
- Linköpings kommun vill att kommunens webbplats ska fungera för alla och följa reglerna som gäller för att göra webbplatser tillgängliga.

Arbeta på lika villkor

Personer som har ett arbete eller en annan sysselsättning är mer delaktiga i samhället.

Personer med funktions-nedsättning saknar oftare jobb än människor utan funktions-nedsättning.

I Linköpings kommun har få personer med funktions-nedsättning jobb.

Linköpings kommun vill

- Linköpings kommun vill att fler personer med funktions-nedsättning ska få jobb inom Linköpings kommun eller hos andra företag inom kommunen.
- Linköpings kommun vill stödja personer med funktions-nedsättning så att de får jobb hos andra företag.
- Linköpings kommun vill att det ska finnas en bra daglig verksamhet i kommunen.

Kultur och fritid på lika villkor

Alla som bor, jobbar eller besöker Linköping ska kunna vara med i kulturlivet och fritidslivet på lika villkor.

Alla ska kunna vara med i aktiviteter och kunna vara publik vid till exempel teater-föreställningar eller sport-tävlingar.

Linköpings kommun vill

- Linköpings kommun vill att teatrar, biografier, museum och andra kultur-anläggningar ska bli mer tillgängliga.
- Linköpings kommun vill att fotbollsplaner, gymnastikhallar och andra idrotts-anläggningar ska bli mer tillgängliga.
- Linköpings kommun vill få fler föreningar i kommunen att bjuda in personer med funktions-nedsättning till olika aktiviteter.
- Linköpings kommun vill göra fler fina platser i naturen tillgängliga för alla.

Utbildning på lika villkor

Alla barn, ungdomar och vuxna har rätt att utveckla sina kunskaper så långt som möjligt.

Några elever kan behöva särskilt stöd för att klara av skolan. Lugna och tysta miljöer är extra viktigt för vissa barn och ungdomar med funktions-nedsättning.

Alla skolor ska ha tillgängliga och fungerande lokaler så att eleverna kan välja vilken skola de vill gå i.

Linköpings kommun vill

- Linköpings kommun vill att elever med funktions-nedsättning ska kunna välja skola på lika villkor.
- Linköpings kommun vill att skolorna ska fungera för alla och ha bra teknik och anpassningar för dem som behöver stöd.
- Linköpings kommun vill att samarbetet mellan olika skolor och olika stöd ska fungera så att det blir enkelt för elever att gå i skolan.

Fysisk miljö på lika villkor

Om alla ska kunna vara med i samhället på lika villkor måste gator, parker, lekplatser och annan miljö vara tillgänglig och användbar.

Linköpings kommun har jobbat i flera år med att göra miljön mer tillgänglig. Men fortfarande finns det saker som måste bli bättre.

De som planerar att bygga gator och hus behöver redan från början tala om för företagen som ska bygga att det som byggs ska vara tillgängligt.

Då blir det rätt från början och vi slipper onödigt jobb med att försöka bygga om och rätta till efteråt.

Linköpings kommun vill

- Linköpings kommun vill att tillgänglighet ska finnas med i kommunens arbete för en bra arbetsmiljö (systematiskt arbetsmiljö-arbete).
- Linköpings kommun vill kontrollera att företag och organisationer följer vissa regler för tillgänglighet (enkelt avhjälpna hinder)

I Linköping
är alla delaktiga

- Linköpings kommun vill att de som beställer nya hus, gator, parker och annan miljö ska kräva att det som byggs blir tillgängligt för alla. (tillgänglighet i upphandlingar)
- Linköpings kommun vill göra torg, parker, lekplatser och gator tillgängliga för alla.
- Linköpings kommun vill göra kommunens lokaler tillgängliga för alla.
- Linköpings kommun vill göra busshållplatser och tågstationer tillgängliga för alla.
- Linköpings kommun vill jobba för att tillgänglighets-databasen ska bli ännu bättre och mer känd bland de som bor i Linköping.

Omsorg och hälsa på lika villkor

I FN-konventionen står det att personer med funktions-nedsättning har rätt till bästa möjliga hälsa och att ingen får diskrimineras.

Men tyvärr är det vanligare att personer med funktions-nedsättning är sjuka eller mår dåligt än personer utan funktions-nedsättning.

Linköpings kommun vill

- Linköpings kommun vill att människor ska kunna få hjälp av teknik för att få ett mer självständigt liv.
- Linköpings kommun vill se till att personer med funktions-nedsättning inte är ensamma och isolerade.
- Linköpings kommun vill hjälpa till så att fler får gå på friskvård och aktiviteter oavsett hur gamla de är.

I Linköping
är alla delaktiga

- Linköpings kommun vill hjälpa till så att de som jobbar med olika stöd till personer med funktions-nedsättning ska samarbeta mer.
- Linköpings kommun vill jobba mer med anhörig-stöd för att på så sätt hjälpa människor att må bättre.
- Linköpings kommun vill hjälpa elever med funktions-nedsättning så att de får bo bra och så att det fungerar att gå i skolan i Linköping.

4 Så ska kommunen göra för att följa programmet

Kommunens nämnder, styrelser och bolag ansvarar för att göra det som står i programmet.

På de sista sidorna i programmet står det vilka områden varje nämnd, bolag och styrelse ska arbeta med.

5 Programmet ska kontrolleras

Minst 1 gång var fjärde år ska kommunen kontrollera hur det fungerar att följa programmet.

Innan kontrollen ska Rådet för funktions-hinder och delaktighet undersöka vilket arbete som har gjorts och hur programmet fungerar.

Alla politiker som är med i kommun-fullmäktige ska läsa resultatet av kontrollen.

Allt arbete som ingår i programmet ska också hela tiden kontrolleras tillsammans med det vanliga arbetet med planering och pengar (budget).

6 Viktiga lagar och regler

- Arbetsmiljö-lag (1997:1160)
- Diskriminerings-lag (2008:567)
- Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (FN 1989-11-20)
- Konventionen om rättigheter för personer med funktions-nedsättning (FN 2006-12 13)
- Lag om bostads-anpassnings-bidrag (1992:1574)
- Lag om färdtjänst (1997:736)
- Lag om handikapp-anpassad kollektiv-trafik (1979:558)
- Lag om stöd och service till vissa funktions-hindrade (1993:387)
- Plan- och bygglag (2010:900)
- Skollag (2010:800)
- Socialtjänst-lag (2001:453)
- Boverkets bygg-regler (BBR)
- Enkelt avhjälpna hinder (HIN)
- Tillgänglighet på allmänna platser (ALM)
- Möjligheten att ställa krav om Certifierad sak-kunnig av tillgänglighet i bygglovs-ärenden (PBF)
- Kommunala styr-dokument

Bilaga 1

Samman-ställning

Här ser du vilka nämnder, styrelser och bolag som ansvarar för de olika områdena.

Linköpings kommun vill	Ansvarig nämnd, styrelse, bolag
Linköpings kommun vill att de som jobbar inom kommunen ska lära sig mer om olika funktions-nedsättningar.	Kommun-styrelsen
Linköpings kommun vill att elever och barn i Linköpings skolor och förskolor ska lära sig mer om olika funktions-nedsättningar.	Barn- och ungdoms-nämnden Bildnings-nämnden
Linköpings kommun vill se till att alla kan vara med och bestämma i kommunen. Linköpings kommun vill att alla ska kunna rösta i kommunens val.	Kommun-styrelsen Val-nämnden
Linköpings kommun vill hitta sätt för att lära sig mer av personer med funktions-nedsättning.	Kommun-styrelsen
Linköpings kommun vill bli bättre på att använda till exempel film, ljud eller bilder för att informera om alla människors rättigheter och möjligheter.	Kommun-styrelsen
Linköpings kommun vill att kommunens webbplats ska fungera för alla och följa reglerna som gäller för att göra webbplatser tillgängliga.	Kommun-styrelsen

Linköpings kommun vill att fler personer med funktions-nedsättning ska få jobb inom Linköpings kommun eller hos andra företag inom kommunen.	Kommun-styrelsen
Linköpings kommun vill stödja personer med funktions-nedsättning så att de får jobb hos andra företag.	Omsorgs-nämnden Bildnings-nämnden
Linköpings kommun vill att det ska finnas en bra daglig verksamhet i kommunen.	Omsorgs-nämnden
Linköpings kommun vill att teatrar, biografer, museum och andra kultur-anläggningar ska bli mer tillgängliga. Linköpings kommun vill att fotbollsplaner, gymnastikhallar och andra idrotts-anläggningar ska bli mer tillgängliga.	Kultur- och fritids-nämnden Samhällsbyggnads-nämnden
Linköpings kommun vill få fler föreningar i kommunen att bjuda in personer med funktions-nedsättning till olika aktiviteter.	Kultur- och fritids-nämnden Omsorgs-nämnden Äldre-nämnden Barn- och ungdoms-nämnden Bildnings-nämnden
Linköpings kommun vill göra fler fina platser i naturen tillgängliga för alla.	Samhälls-byggnads-nämnden
Linköpings kommun vill att elever med funktions-nedsättning ska kunna välja skola på lika villkor.	Barn- och ungdoms-nämnden Bildnings-nämnden
Linköpings kommun vill att skolorna ska fungera för alla och ha bra teknik och anpassningar för dem som behöver stöd.	Barn- och ungdoms-nämnden Bildnings-nämnden
Linköpings kommun vill att samarbetet mellan olika skolor och olika stöd ska fungera så att det blir enkelt för elever att gå i skolan.	Barn- och ungdoms-nämnden Bildnings-nämnden

I Linköping
är alla delaktiga

Linköpings kommun vill att tillgänglighet ska finnas med i kommunens arbete för en bra arbetsmiljö (systematiskt arbetsmiljö-arbete).	Kommun-styrelsen
Linköpings kommun vill kontrollera att företag och organisationer följer vissa regler för tillgänglighet (enkelt avhjälpta hinder).	Bygg- och miljö-nämnden
Linköpings kommun vill att de som beställer nya hus, gator, parker och annan miljö ska kräva att det som byggs blir tillgängligt för alla. (tillgänglighet i upphandlingar).	Kommun-styrelsen
Linköpings kommun vill göra torg, parker, lekplatser och gator tillgängliga för alla.	Samhälls-byggnads-nämnden
Linköpings kommun vill göra kommunala lokaler tillgängliga för alla.	Alla (kommun-styrelsen)
Linköpings kommun vill göra busshållplatser och tågstationer tillgängliga för alla.	Samhälls-byggnads-nämnden
Linköpings kommun vill jobba för att tillgänglighets-databasen ska bli ännu bättre och mer känd bland de som bor i Linköping.	AB Stångåstaden Bygg- och miljö-nämnden Lejonfastigheter AB Linköpings City Airport AB Sankt Kors fastighets AB Visit Linköping
Linköpings kommun vill att människor ska kunna få hjälp av teknik för få ett mer självständigt liv.	Omsorgs-nämnden Äldre-nämnden
Linköpings kommun vill se till att personer med funktions-nedsättning inte är ensamma och isolerade.	Omsorgs-nämnden Äldre-nämnden

I Linköping
är alla delaktiga

Linköpings kommun vill hjälpa till så att fler får gå på friskvård och aktiviteter oavsett hur gamla de är.	
Linköpings kommun vill hjälpa till så att de som jobbar med olika stöd till personer med funktionsnedsättning ska samarbeta mer.	Omsorgs-nämnden Äldre-nämnden
Linköpings kommun vill jobba mer med anhörig-stöd för att på så sätt hjälpa människor att må bättre.	Omsorgs-nämnden Äldre-nämnden
Linköpings kommun vill hjälpa elever med funktionsnedsättning så att de får bo bra och så att det passar för att gå i skolan i Linköping.	Omsorgs-nämnden